

SOUMART FEST PO ČTVRTÉ

PÁTEK 13.12.2013

„Vajiku, zajistil jsi ten loutkac na patek? At tam zase neprijdeme a neni tam zamceno,“ psal nedůvěřivý Jiří Václavovi SMSku, aby se ujistil, že důležitá zkouška Trhů v pátek opravdu proběhne. Mít jedinou zkoušku před divadelním představením, to už je opravdu hazard skoro nezdánitelný.

„Jasne. Neboj. Vsechno je zarizeno.“

Blíží se páteční osmá hodina večerní. Václav úpěnlivě bodá ostruhami rychlík z Brna, Filip drtí pedál svého automobilu na cestě z Ostravy, Melmen bičuje šoupavý vlak z dalekého Hlinska. Jiří se líně protáhne ve svém kylešovském bytě a pomalu vyrazí na elektrickou dopravu.

Meček, Václav a Jiří přicházejí k Loutkovému divadlu. Máme jenom dvě hodiny. Bude to stačit? Abychom se naučili celou hru? Vcházíme do osvětleného vchodu, vrháme se na jeviště...

„Ale stát, stát, chlapci. Dneska je koncert, nemůžete zkoušet,“ zabrzdil nás vrátný.

„Jaký koncert? My musíme zkoušet!“

„Jo, jo, život je těžký. Já za to nemůžu, je prostě koncert.“

Hm. Vynikající. Po nějaké době jsme vrátného přemluvili, aby nás pustil alespoň do klubovny sběratelů mechových rybiček (nebo co to jsou za bizarní spolky). Ale kde je ten Melmen? Musíme zkoušet!

„Asi potkal doma otce,“ povzdechnul si Vajík. „Teď je Melmen v jeho kleci. Budou si tak hodinu až dvě povídat. S tím se nedá nic dělat.“

„Takže nebudeme zkoušet?“

„To je prostě otec. S tím se nedá nic dělat. Je to prostě fakt.“

„Něco jako můj rodinný oběd?“ zuřil Meček poukazuje na to, že se rodinného oběda tentokrát vzdal.

Jiří konečně pochopil příčiny ubohé umělecké úrovně Divadla Vysokozdvížného Soumara. Během festivalů musíme na obědy. Na zkoušky nemůžeme chodit, protože si povídáme s otci. Neumíme se dostatečně vecpat mezi skuhrající hudebníky na pódiu.

A jak probíhá začátek zkoušky v přesný čas? Filip s Jiřím ví, že Vajík s Melmenem přijdou vždy o dvacet minut později, takže chodí od dvacet minut později (aby se nemuseli po dobu čekání vrtat v nose). Nicméně Vajík s Melmenem ví, že Jiří s Mečkem ví, že oni chodí o dvacet minut později, proto taktéž přicházejí o ještě o dalších dvacet minut později. Avšak Jiří s Mečkem samozřejmě ví, že Vajík s Melmenem ví...

„Ehm, já jsem to – to takové – tohle tam oligarcha a hááá – ehm pracovitý – chci na vás rozpočééét – ehm, co jsem to jo - huhrá – čachry – čachry bum!“ vychrlil ze sebe nakonec o půl hodiny později dorazivší Melmen svůj poctivě naučený text při ostré generální zkoušce v klubovně mechových rybiček. Meček zděšeně zadupal kopýtky, načež mu pod nohami podjel kluzký koberec.

„Nechcete aby som vam čital tie texty?“ otázala se pobaveně naše levná pracovní síla z východu Filip.

Uf. Radši rychle do hospody.

„No jo, pátek třináctého. To je jasné!“

Jiří nesouhlasně nakrčil nos.

„Co je jasné? Já se narodil pátek třináctého!“

SOBOTA 14.12.2013

„Václave, máš ten plášť pro Trhy?“

„Nemám, ty ho máš?“

„Já ho ale nemám.“

„Ty ho určitě máš.“

„Ale kde je?“

„Nebo ho mám já?“

„Máš ho ty?“

„Já ho asi nemám. Nebo co? Určitě bude v Loutkáči.“

Počali jsme den důkazem naší precizní profesionální připravenosti.

Jiří horlivě vyházel hordy trenýrek, ponožek, anarchistických vlajek, antikapitalistických samolepek a torz molotovů (někdo tomu říká zapomenuté lahváče) ze všech svých skříní, leč plášť nikde.

„Jiří, kde jste proboha?“ zuřivě telefonoval Meček, „já tady už patnáct minut stojím s Matějem před zamčeným Loutkáčem, nikdo nikde, mráz jak svině a mám kocovinu!“

Naprosto typická metaforická situace pro SoumArt Fest.

„Ach, já už letím.“

„A Vajíci?“

„Prý budou mít trochu zpoždění“

Nakonec jsme se dobrušili do Loutkového divadla. Pro změnu všude pobíhala rozvřeštěná batolata, která zde trénovala na vánoční besídku. Vrátný nikde.

„Tady musí být ten plášť!“ vběhl Václav do divadla, bodyčkem odstavil jedno batole, prudkým smykem se vyhnul druhému a třetí přeskočil o tyči.

Plášť však v divadle nebyl. Václav začal hysterickou litanii křikem. Ještě než si stačil vztekem rozbít hlavu o zed', volal Melmen, že plášť prý našel doma pod Hromadami bordelu. Halelujá.

„Těch dvacet litrů vína nemáme šanci vypít,“ hloubal Filip, když nesl krabici plnou plných petlahví.

„Já bych se nebál. Nepodceňuj žízeň lidu po kultuře,“ odvětil Jiří.

Zahájení festivalu se blížilo. Nervózně sedíme v přední lavici. Už máme jít povykovat na pódium? Kde je ten Melmen? Kde je Melmen???

„Asi si maže housku,“ napadlo Jiřího.

„Já ho zabiju, já ho zabiju,“ šuměl Vajík.

Melmen pomalu dožvýkal, došel a my vběhli na prkna divoce výskaje. Takovýto humor na SoumART festu nevidíte! Uvidíte totiž horší.

Jiřího pseudorecenze č. 1: POSTEL – MATĚJ FRANK A VERONIKA DOMBROVSKÁ

Postel! Intimní prostor vlastního světa. Bílá čistota. Ukrytí se v svém vlahoučkém pohodlí toužíme po vnějšku. Není-li, vytvoříme si jej. Zrcadlíme sami sebe v rozporu? Touha je touhou druhého. A když druhého nemáme? Toužíme po sobě? Nakolik je důležitý ten druhý a nakolik naše vlastní touha? Ovládá nás? Krev na posteli. Červená na sněhovém povlečení. Bolí to. Prodereme se skrz průsvitnou vrstvičku pseudokonkrétní reality? Sex. Rozkoš. Vlnění těla odrážející bolest dávno explodujícího náměstí smyslu. Toužíme. Chceme. Ale co vlastně?

Zmenšený prostor, kdy se všichni diváci nacpali za oponu poměrně vyřešil nepříliš početnou diváckou návštěvu. Lidí bylo tak kolem třiceti.

A už se blíží naše Trhy. Pojedli jsme chleběk a vrhli se na scénu. Podivuhodně se nám podařilo se v textu úplně neztratit a sklidili jsme dvě až tři pochichnutí. O to překvapivější byl poměrně hlasitý závěrečný potlesk. Ale ta hudba! Šotek se stejně vecpal a místo zprzněné hymny EU Ódy na radost se k závěru pustilo nějaké strašlivé disko. Naše levná pracovní síla Filip vypracoval k Trhům podrobný dotazník, se kterým obcházel diváky. Hodnocení by nás vážně zajímalo (Hlavně na klíčovou otázku: „Co vás na představení nejvíce sralo?“) Pochopili

diváci, o čem to vlastně hrajeme? Hra je mnohvrstevnatá, nepřehledná, je tam toho narváno přešřel.

Co píše Filip ve své recenzi?

Filip Grác - Soumarska kritika financnych trhov s nadechem grotesky

Partnerske zvladanie emocneho neklidu u zien v urcitom období mesiaca bolo už nespočetne krát tematicky spracovane autormi naprieč storočiami. Co však robít ak sa obdobny partnersky neklid prejaví na nadnarodnej úrovni? A co v prípade, že su týmto neklidnym partnerom financne trhy? Potece krev?

Obdobne otázky sa rodili a rojili aj v hlavach akterov z opavskeho Divadla Vysokozdvizneho Soumara (dalej len DVS), až sa nakoniec rozhodli túto temu spracovať do divadelnej podoby v hre *Trhy su Neklidne*. Povodny scenár k tejto hre mal subor hotovy už dlhsiu dobu, a tak před tým než sa ho podarilo plne divadelne spracovať, stihli si ho už Soumari skusobne odprezentovať vo forme počítačovej animácie na kanáli youtube (ktorú je možno videt tu: <http://www.youtube.com/watch?v=s4KZ-2GCriI>) Pre potreby divadla bol povodny text (pouzity v animácii) skrateny do formy jednoaktovej hry, v ktorej boli však všetky vyrazne dejove ingrediencie povodneho dielka zachovane.

V obidvoch verziach hry su hlavnou postavou globalne trhy s vyzorom temneho krutovladcu, ktorý vykoristuje a zotrocuje stále viac zadlženú Európú - (herecky) reprezentovanú zastupcami troch krajín EU (s ironickými menami) – nemeckym kancelarom Bratwurstom, greckym premierom Papadopulom a ceskym vice-nez-premierom Andrejom Necasom. Tento nevšedny námet je spracovany strucne a efektívne za minimalneho pouzitia rekvizit, ktoré nuti divaka sústrediť sa hlavne na herecky prejav samotnych postav. Ten zaujme divaka nielen v kontraste s minimalistickou scenou, ale najmä bohatostou slovných hraciek, ktoré su akýmsi trademarkom DVS. V tejto súvislosti je nutné dodat, že soumari su síce zdatní vo vrstvení slovných hraciek a vypointovavani dialogov, ale zároveň si užijedi na veľmi specifickej terminológii, ktorá miestami činí ich jednoaktovku dost ťažko stravitelnou. (ruku na srdce, kolki z vas bez pouzitia googlu tusia co by mohlo byt cross currency swap transaction, hmm?)

Scenár hry totiž predpoklada určitú mieru vhladu do ceskeho aj svetoveho politicko-ekonomického diania, a tak je na ploche cca 15 minút divakovi naservirovana vydatná kritika deregulovanych financnych trhov v sate groteskneho humoru. Z tejto kombinácie vzniká síce veľmi zaujimava podivana, ktorej posolstvo však može posobiť na ekononimicky nepouceneho divaka dost rozpacite. Najvacsi problém hry v tejto súvislosti vidím (najme) v ambivalentnom vyustení hry, kde ironicky ton výzvy k volbám nie je dostatočne jasne citatelny a tak miesto varovneho gesta može v očiach menej ekonomicky gramotneho divactva posobiť skor dojmom vztycenenho prostredníku. Pokiaľ však nepatríte do kategórie apatických apolitických divakov hra *Trhy su neklidne* vám može ponuknúť zaujimavy satyricky pohľad na fungovanie globalnych financnych trhov ríznuty sviezim slovnym humorom.

Autor je v partnerskem svazku s divadelnou vedkyni.

„Dobře jste to zahráli, chlapi. Jen tak dál! Fakt!“ zachrchlal osvětlovač a poplácal nás po prdeli.

A jdeme na další vystoupení.

Jiřího pseudorecenze č. 2: LES O SOVÁCH – SOLIDNOST

Uff, tohle bylo vydatné. Půlhodinové autorské čtení redukované na změť pateticky vážné ironické poezie šumící z chrchlajících reproduktorů je na mou ubohou reflexivní reprezentaci příliš. Zajímavé byly záhyby na červené oponě. Nejvíce mě pobavil vedle sedící Jiří Blata, který se v reakci na šířající zoufalství nudy začal opakující se texty učit nazpaměť a následně mi je předříkával dříve, než zachrptěly z beden. Diváci jsou také jenom zvířátka, netrapte nás!

Začal se nám trochu posouvat časový harmonogram. Vyřešili jsme to tím, že jsme si dali vínko a prohlédli si vystavená díla v předsáli. A co nás čeká dále?

Jiřího pseudorecenze č. 3: ZAJÍC V PYTLI – KABARET V PYTLI

Na Zajíce to vážně chce rum. A hodně. Škoda, že jsme jim mohli dát tak málo prostředků. Rumu pro diváky není nikdy dost. Ale pak kabaret funguje! Trochu laciná myšlenka, že něco může být tak blbé, až je to vtipné, dosahuje v podání ušatého zvířete z Ostravy svého vrcholu. Nevím, jak to dělají, ale prostě se musím smát. Zajímavé byly interakce se soumartskými diváky. „Sedni, hovado!“ zařval klaun na Jiřího vytaženého na jevišti, „a řekni, co chceš udělat za zvířátko!“ „Konipasa!“ „Uhgr, co to ksakru je? Má to nohy?“ „Jednu vzadu, dvě vepředu.“ Obdivuji, že herci dokážou po představení odejít po svých. Trochu byla znát (hojně nasraně zmiňovaná) nepřítomnost Jiřího Krupici a kabaret se zdál poněkud natahovaný. Ale jinak Zajíc určitě nezklamal! Škoda, že po rumu bleju.

Dále následovalo hudební vystoupení Aleny Mecové, Jiřího Meci a Michaely Kuřavové.

Vzhledem k tomu, že jsem se s Filipem domluvil, že dialogy jeho následujícího autorského čtení budeme číst společně, hudbu jsem musel kvůli zkoušení oželet. Nicméně reakce diváků působily kladně.

A už je tu autorské čtení Filipa Šimečka (s Jiřím Karenem) – Svobodná volba.

Vajíkova pseudorecenze č. 1: FILIP ŠIMEČEK – SVOBODNÁ VOLBA

Filip je rekreačním literátem, jenž si kdysi v idealistickém rozmaru zvolil jako své budoucí povolání učitelství. Své následné zkušenosti s nástrahami pracovního trhu, kde jsou tituly z filozofických fakult na obtíž a kde nezaměstnanost nevyužitelných lidských zdrojů narostla stejně rychle, jako zisky exekutorů, vtělil do souboru povídek Svobodná volba. Na festivalu nám spolu s Jirkou Karenem autorsky přečetl povídku Večeře s Generálním. Vystoupení se konalo na improvizované scéně v předsálí, a byť nám jej občas narušil třeskot konstrukce, kterou si na hlavním pódiu chystala Devítka, mohli jsme si poslechnout syrovou zkušenost typického mladého člověka hledajícího místo, obarvenou Filipovu stylu vlastní, lehce komediální nadsázkou. Autorovi vrstevníci v publiku pokyvovali a mysleli na vlastní trápení s motivačními dopisy. Ti mladší, dosud studující, se usmívali nad komediálností Filipova a Jiřího přednesu. (Přáli bychom si, aby jim ten úsměv po státnicích nezmrzl na rtech).

Zunky zunk, chrousty chroust a už se blížíme k závěru.

Jiřího pseudorecenze č. 4: DIVADLO DĚVÍTKA – KACHNA NA POMERANČÍCH

Divadlo Devítka připravilo poměrně zručně předvedenou klasickou konverzační komedii typickou suchým anglickým humorem. Leč délka přes hodinu na unavené prořídle řady diváků působila jako těžká deka. Publikum spalo. Atmosféra nebyla nejlepší. Samotná hra nabídla několik zajímavých momentů a poměrně suverénní herecké výkony. Leč příště to na závěr bude chtít spíše nějaký energizer.

Tak. Rychle poklidit haldy nekonečného bordelu. Stohy a stohy odpadu se kumulují u dveří a DVS kmitá jako bangladéšský dělník. Ještě utřít nádobí, tohoto diváka, co to přehnal s vínem nenápadně zavřít do skříně a jde se na after party.

„Nebude vadit, když si trošku zobnu z té mísy?“ nenápadně se optal Jiříb lačně sleduje připravené pokrmy.

„Počkej. Moment...Co jsi chtěl?“

„Ale nic. Jenom, že ty mísy jsou prázdné, jestli nemáte další.“

Povídání s Devítkou, pivo, pivo, Magic, pivo, lidé, čas, placení, Jam, JAM
JAMMMMMMM...chrr. Co říci na závěr? Děkujeme všem vystupujícím. Děkujeme všem divákům. A za rok (doufejme) opět v prosinci v Loutkovém divadle!

-JiříK (Vajík, Filip G.)